

María Moliner al teatre

I MARTÍ ROM

Al Teatre Romea de Barcelona, del 16 de gener al 10 de febrer, han fet “*El diccionario*” una obra de teatre recreació de la figura (i persona) de María Moliner. Anteriorment l’havien fet al *Teatro La Abadía* de Madrid, del 29 de novembre al 30 de desembre de 2012. Una extraordinària (com sempre) Vicky Peña, filla de la Montse Carrulla, feia de María Moliner.

María Moliner treballant apassionadament i sense descans a la famosa “*mesa camilla*” del seu pis de Madrid o la taula sota l’eucaliptus de la “*Pobla Oriola*” de Montroig, a l’estiu, va redactar el “*Diccionario de uso del español*”, una obra monumental i radicalment nova.

La funció s’inicia amb l’imaginari discurs que hauria fet (1972) als acadèmics, si l’haguessin acceptat per aquella cadira “*B*” de la “*Academia de la Lengua Española*”. Hauria estat la primera dona. L’artifici teatral de les seves visites al metge quan comença a perdre la memòria, cap al 1974, amb setanta-quatre anys permet, en continus salts enrere, explicar la seva vida i trajectòria. Un dels moments més interessants és quan a les preguntes del metge (al seu interrogatori), es superposa al de l’inquisidor franquista, en el judici de depuració pels seus actes com a bibliotecària durant la República.

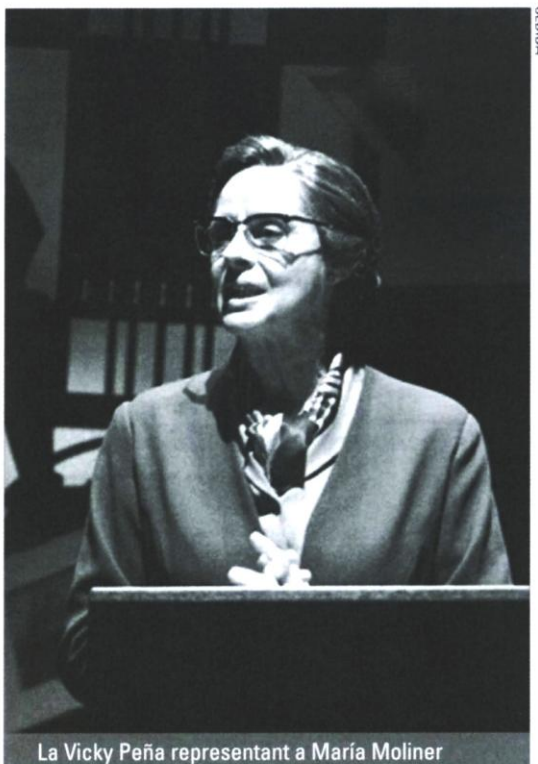
L’obra presenta diversos nivells. Per un costat, és la constància de l’“exili interior” d’uns republicans obligats a restar reclosos i sense intervenció pública. Al diccionari, la definició de les paraules, com “*libertad*”, serà la seva manera de lluitar contra el franquisme. Les paraules, definint el món on vivim, condicionen la seva percepció i estructuració. Les paraules mai són neutres. Ho podem veure ara quan els polítics ens parlen d’ajustos enlloc de retallades, o s’inventen això del “*tiquet moderador*” quan es un copagament, o quan diuen que estem en una crisi sistèmica per parlar d’una greu crisi del sistema. Paraules.

A l’obra, també hi ha la confrontació (positiva) del món de les paraules amb el de la ciència, dels àtoms que estructuraven el nos-

tre món físic. Aquest, ve representat pel seu marit, el mont-rogenic Ferran Ramon Ferrando, insigne catedràtic de física a la universitat de Salamanca.

Evidentment, sempre recordaré María Moliner amb aquella serena expressió d’algunes fotografies que em va fer arribar el seu fill Fernando en algun dels seus estius mont-rogenics en aquella mateixa Pobla, però crec que, en endavant, la recordaré (també) amb els seus gestos, els moviments, que la Vicky Peña emprava a l’obra de teatre. He trucat al Fernando Ramon Moliner per dir-li que m’havia entusiasmat l’obra de teatre i ell m’ha confesat que, tret d’algunes llicències teatrals, aquella actriu parlant-nos des del escenari era una presència molt propera a la seva mare.

L’ús de les paraules: quan, a l’obra de teatre, el metge li pregunta quina professió té, Maria Moliner li diu que era filòloga i que tenia la carrera d’Història. Aleshores el metge li contesta que no era normal en una dona en aquells anys (anys vint del segle passat). La Moliner li etziba que normal sí que ho era, el que no era frequent.

La Vicky Peña representant a María Moliner